

beschikking

RECHTBANK AMSTERDAM

Afdeling privaatrecht

zaaknummer / rekestnummer: C/13/737044 / HA RK 23-243

Beschikking van 23 oktober 2023

in de zaak van

de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid
PINK!,
gevestigd te Amsterdam,
verzoekster,
advocaat mr. S. van Haren te Utrecht.

Verzoekster wordt hierna de PINK! genoemd.

1. Het verloop van de procedure

- 1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
- het verzoekschrift met bijlagen, ingekomen ter griffie op 24 juli 2023;
 - het e-mailbericht met bijlage van mr. G. van der Waerdt, een kantoorgenoot van mr. Van Haren, van 4 september 2023;
 - het e-mailbericht met bijlage van mr. Van der Waerdt van 7 september 2023.
- 1.2. De beschikking is bepaald op heden. PINK! is van de beschikkingsdatum op de hoogte gesteld.

2. De feiten

2.1. PINK! is de politieke jongerenorganisatie van de Partij voor de Dieren (hierna: PvdD). PINK! is bij akte van 2 november 2006 opgericht. De laatste statutenwijziging heeft op 22 december 2016 plaatsgevonden.

2.2. De statuten van PINK! luiden, voor zover van belang, als volgt:

„Artikel 2 Doel

1. *De vereniging stelt zich als politieke jongerenorganisatie ten doel jongeren te betrekken bij het verwezenlijken van de doelstellingen van de Partij voor de Dieren, te weten het opkomen voor de belangen van dieren.*
2. *De vereniging tracht haar doel te bereiken door het organiseren van activiteiten onder de jongeren van Nederland en door alle andere wettige middelen die aan het doel van de vereniging bevorderlijk kunnen zijn, een en ander in de ruimste zin van het woord.”.*

„Artikel 4 Leden

1. *Leden van de vereniging kunnen zijn natuurlijke personen die woonachtig zijn in of buiten Nederland en bovendien:*

- a. in het begin van het verenigingsjaar de leeftijd van veertien jaar hebben bereikt, doch niet ouder zijn dan dertig jaar;
- b. het doel, werkzaamheden en de statuten van de vereniging onderschrijven, zulks ter uitsluitende beoordeling van het bestuur;

(...).

"Artikel 9 Bestuur"

1. Het bestuur bestaat uit ten minste drie leden, daarvan deel uitmakend: een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Allen worden in functie verkozen. Leden van het bestuur kunnen slechts één functie hebben binnen het bestuur.
2. In tegenstelling tot hetgeen in het vorige lid is bepaald, is het bestuur vrij om al dan niet uit haar midden een vicevoorzitter te benoemen. De vicevoorzitter wordt in functie verkozen door het bestuur.

(...).

"Artikel 10 Algemene vergadering"

1. Aan de algemene vergadering komen in de vereniging alle bevoegdheden toe, die niet door de wet of door de statuten aan andere organen van de vereniging zijn opgedragen.
2. Jaarlijks, uiterlijk binnen zes maanden na afloop van het verenigingsjaar, wordt een algemene vergadering – de jaarvergadering – gehouden. In de jaarvergadering komen onder meer aan de orde:
 - a. het jaarverslag, de balans en staat van baten en lasten met een toelichting en het verslag van de in artikel 11 bedoelde commissie;
 - b. voorziening in eventuele vacatures;
 - c. voorstellen van het bestuur of leden, aangekondigd bij de oproeping voor deze vergadering.

(...)

7. Tot het bijwonen van de algemene vergadering dient ieder lid te worden opgeroepen. De oproeping dient niet later te geschieden dan op de veertiende dag voor de dag waarop de vergadering wordt gehouden, waarbij de dag van de oproeping en de dag van de vergadering niet worden meegerekend. De oproeping geschiedt schriftelijk en vermeldt de datum en de plaats van de vergadering en het aanvangstijdstip. De in de vergadering te behandelen onderwerpen worden vermeld in de oproeping of afzonderlijk schriftelijk ter kennis van de leden gebracht binnen de voor de oproeping gestelde termijn.
8. Is de oproepingstermijn niet in acht genomen of heeft de oproeping niet of niet op de juiste wijze plaatsgehad, dan kunnen niettemin wettige besluiten worden genomen, ook ten aanzien van onderwerpen die niet of niet op de voorgeschreven wijze zijn aangekondigd, mits een zodanig besluit wordt genomen met algemene stemmen in een algemene vergadering waarin alle leden aanwezig of vertegenwoordigd zijn.
9. Elk lid heeft toegang tot de algemene vergadering. Het recht van toegang komt tevens toe aan ieder lid dat is geschorst en voorts aan iedere persoon die tot het bijwonen van de algemene vergadering of een gedeelte daarvan is uitgenodigd door het bestuur.
10. Indien een stemgerechtigd lid zich in een algemene vergadering wil doen vertegenwoordigen, dient hij schriftelijk een daartoe strekkende volmacht te verlenen aan een ander lid van de vergadering dat eveneens stemgerechtigd is. Eventuele verdere regels inzake volmachten worden geregeld in het Huishoudelijk Reglement.
11. De algemene vergadering wordt geleid door de voorzitter van de vereniging of, wanneer het bestuur hiertoe besluit, door een door het bestuur, al dan niet uit haar midden, aan te wijzen persoon.
12. Ieder lid heeft recht op het uitbrengen van één stem. Aan geschorste leden komt geen stemrecht toe.
13. Behoudens voor zover deze statuten een grotere meerderheid en/of een ander quorum voorschrijven, besluit de algemene vergadering met volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
14. Blanco en ongeldige stemmen worden als niet uitgebrachte stemmen aangemerkt. Ze tellen echter wel mee ter bepaling van een quorum."

"Artikel 12 Statutenwijziging"

1. Wijziging van de statuten kan slechts plaatshebben door een besluit van de algemene vergadering, waartoe werd opgeroepen met de mededeling dat aldaar wijziging van de statuten zal worden voorgesteld.
2. Tot wijziging van de statuten kan door de algemene vergadering slechts worden besloten met een meerderheid van ten minste twee derden van het aantal uitgebrachte geldige stemmen.
3. De statutenwijziging treedt eerst in werking nadat daarvan een notariële akte is opgemaakt. Tot het verlijden van de notariële akte is ieder lid van het bestuur bevoegd.
4. De algemene vergadering kan slechts tot wijziging van de artikelen 1 [rb: naam/zetel], 2 [rb: doel] en 5 [rb: inkomsten] en onderhavige bepaling besluiten indien dit met algemene stemmen wordt genomen in een vergadering waarin ten minste vijftig procent van alle stemgerechtigde leden aanwezig is."

2.3. Blijkens een uittreksel uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel van 17 juli 2023 heeft PINK! zes bestuursleden, te weten X.D.E. Minnaert, G.H. Beckett, L. van den Heuvel, M. Muller, M.N. Reinders en N. Dick.

2.4. Volgens haar ledenbestand op 1 januari 2022 telde PINK! op dat moment 1746 leden. Op de laatste vijf ledenvergaderingen in de periode 2021 tot en met het voorjaar van 2023 verschenen telkens ongeveer tussen de 40 en 100 leden.

2.5. Op 15 april 2023 heeft PINK! een digitale statutensessie georganiseerd. Hierbij konden de leden fysiek en hybride vragen stellen over de voorgenomen wijziging van de statuten. Aan deze sessie hebben tien leden meegedaan.

2.6. Tijdens het voorjaarscongres op 20 en 21 mei 2023 heeft 94,7 procent van de aanwezige of vertegenwoordigde leden voor wijziging van artikel 12 lid 4 van de statuten gestemd. Met betrekking tot de toevoeging aan het artikel 12 over het houden van een tweede vergadering indien het in lid 4 vereiste quorum niet wordt behaald (zoals hierna wordt besproken) heeft 89,7 procent van de aanwezige of vertegenwoordigde leden vóór gestemd. Ten aanzien van het aanpassen van het statutaire doel heeft 92,1 procent van de aanwezige of vertegenwoordigde leden vóór gestemd.

2.7. Bij verklaring van 10 juli 2023 heeft het partijbestuur van PvdD verklaart het onderhavige verzoek van PINK! van harte te ondersteunen.

3. Het verzoek

3.1. Het verzoekschrift strekt tot wijziging c.q. aanvulling van de artikelen 9, 10 en 12 lid 4 van de statuten van PINK!. Zij legt het volgende aan haar verzoek ten grondslag.

3.2. In het verleden had PINK! voornamelijk ten doel op te komen voor de belangen van dieren. Nu richt PINK! zich, net als de PvdD, mede op duurzame ontwikkeling voor mens en dier en op de persoonlijke verantwoordelijkheid van de mens. Zij richt zich niet meer alleen op de belangen van dieren, maar ook op natuur en milieu. Tevens heeft PINK! ten doel jongeren te stimuleren om politiek actief te zijn. Als gevolg hiervan zijn de doelstellingen van PINK! niet meer in overeenstemming met het statutaire doel waarbij alleen wordt opgekomen voor de belangen van dieren. PINK! wenst haar statuten daarom in overeenstemming te brengen met haar huidige doelstellingen en kernwaarden.

3.3. Gezien het aantal leden van PINK! moeten er krachtens artikel 12 lid 4 van de statuten op een ledenvergadering 873 leden aanwezig of vertegenwoordigd zijn om een rechtsgeldig besluit te kunnen nemen over een wijziging van de artikelen 1, 2 en 5 van de statuten. Het besluit dient vervolgens unaniem genomen te worden. Op de afgelopen voorjaars- en najaarscongressen van 2021 tot en met 2023 zijn deze aantallen leden niet aanwezig of vertegenwoordigd geweest. Minimaal kwamen er 41 en maximaal 102 leden naar de congressen. Het is PINK! dan ook niet gelukt om het vereiste quorum bij elkaar te krijgen.

3.4. Het ongewijzigd in stand houden van de huidige statuten leidt er toe dat de gewenste statutenwijziging niet kan plaatsvinden. PINK! verzoekt de rechtbank dan ook om aan artikel 12 lid 4 een bepaling toe te voegen waarin de mogelijkheid wordt geboden om

een tweede vergadering te houden waar ongeacht het aantal aanwezige leden met een twee derde meerderheid alsnog een rechtsgeldig besluit kan worden genomen over de voorgestelde statutenwijziging.

3.5. Tevens wenst PINK! haar statuten in overeenstemming te brengen met de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen. Hiertoe dienen artikel 9 en 10 van de statuten aangevuld te worden op de wijze zoals voorgesteld in het verzoekschrift.

4. De beoordeling

4.1. Anders dan bij stichtingen (artikel 2:294 van het Burgerlijk Wetboek, hierna: BW) kent de wet bij de vereniging geen mogelijkheid om de rechtbank te vragen de statuten te wijzigen als ongewijzigde handhaving zou leiden tot gevolgen die bij oprichting redelijkerwijs niet kunnen zijn gewild en de statuten niet in de mogelijkheid tot wijziging voorzien. In het geval van een vereniging bepaalt artikel 2:43 lid 1 van het BW dat, tenzij de statuten anders bepalen, een besluit tot statutenwijziging ten minste twee derden van de uitgebrachte stemmen behoeft. Lid 3 van dit artikel bepaalt dat een bepaling in de statuten die de bevoegdheid tot wijzigen beperkt, alleen kan worden gewijzigd met inachtneming van diezelfde beperking.

4.2. Dit betekent dat lid 4 van artikel 12 van de statuten en de daarin genoemde artikelen, alleen kunnen worden gewijzigd door middel van een unaniem besluit op een ledenvergadering waar tenminste 50% van de leden vertegenwoordigd is. Gezien het hiervoor geschetste opkomstpercentage op de ledenvergaderingen in de afgelopen drie jaar is het daarmee voor PINK! feitelijk onmogelijk om de in artikel 12 lid 4 genoemde artikelen te wijzigen. PINK! heeft in het verzoekschrift verder toegelicht dat de door haar onderzochte alternatieven (het opzeggen van het lidmaatschap van alle leden, dan wel het oprichten van een nieuwe vereniging) niet mogelijk of oneigenlijk zijn en dat zij alles heeft gedaan om stemming over de beoogde statutenwijziging mogelijk te maken.

4.3. Op grond van artikel 2:8 lid 2 BW is een tussen hen (een rechtspersoon en degenen die krachtens wet of statuten bij de organisatie betrokken zijn) krachtens wet, gewoonte, statuten, reglementen of besluit geldende regel niet van toepassing voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn. Gezien hetgeen hiervoor overwogen, is de rechtbank van oordeel dat ongewijzigde handhaving van de statuten van PINK! is de gegeven omstandigheden naar de maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.

4.4. Anders dan door PINK! verzocht, betekent dit niet dat de rechtbank zelf de statuten zal wijzigen. Voor een dergelijke wijziging is er geen wettelijke grondslag en dit acht de rechtbank een te grote inbreuk op de autonomie van de leden van de vereniging. De rechtbank volstaat daarom met het geven van een ontheffing van het in artikel 12 lid 4 vereiste quorum voor de volgende ledenvergadering waar het een hierna in het dictum te noemen wijzigen van artikel 12 lid 4 op de agenda staat, zodat in die vergadering, ongeacht het aantal aanwezige leden rechtsgeldig over het voorstel tot wijziging van lid 4 kan worden besloten met een meerderheid van tenminste twee derden van het aantal geldig uitgebrachte stemmen. Het is vervolgens aan PINK! om op basis van een eventueel gewijzigd artikel 12

lid 4 van de statuten alsnog een eventuele wijziging van haar doel aan de ledenvergadering voor te leggen.

4.5. Het verzoek tot wijziging van artikel 9 en 10 van de statuten zal worden afgewezen, nu de noodzaak daartoe onvoldoende is toegelicht. Voor een dergelijke statutenwijziging kennen de statuten geen bijzondere beperkingen, zodat niet duidelijk is waarom tussenkomst van de rechtbank noodzakelijk is.

4.6. De rechtbank ziet aanleiding om deze beschikking op grond van artikel 288 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) uitvoerbaar bij voorraad te verklaren.

5. De beslissing

De rechtbank

5.1. verleent een ontheffing als hiervoor onder 4.4 omschreven voor het als volgt aanvullen van artikel 12 lid 4 van de statuten van PINK!:

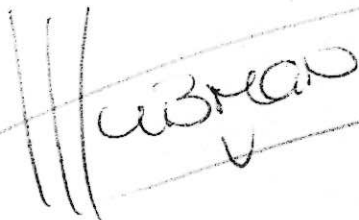
"Artikel 12. Statutenwijziging
(...)

4. (...) Is in een vergadering waarin dit besluit aan de orde is, niet ten minste vijftig procent van alle stemgerechtigde leden aanwezig, dan wordt een tweede vergadering bijeengeroepen, te houden niet eerder dan een week en niet later dan twee maanden na de eerste vergadering. In deze tweede vergadering kan ongeacht het aantal het aantal aanwezige leden rechtsgeldig omtrent het voorstel worden besloten, met een meerderheid van ten minste twee derden van het aantal geldig uitgebrachte stemmen."

5.2. verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad,

5.3. wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mr. L. Voetelink, bijgestaan door H.A. Huisman en in het openbaar uitgesproken op 23 oktober 2023.

 Huisman
v

